

fent història:

Darrerament, en els entorns educatius, el constructivisme impregna fins a l'últim racó de les aules. Està de moda! Es recomana als mestres que incorporin processos constructivistes en els seus ensenyaments. Però... què vol dir això? És un concepte nou? Què significa? I, sobretot, d'on surt aquesta idea?

El constructivisme és un concepte nascut als inicis del segle XX de la mà de dos personatges interessats a saber de quina manera apren l'ésser humà: Jean Piaget i Lev Vigotsky. Tots dos compartien la visió que **el nen apren mitjançant una construcció del món que ell mateix fa**. Molts ja coneixeu les teories de Piaget, pels seus in comptables estudis del món infantil. És per això que avui volem endinsar-nos en la vida i les idees de Vigotsky.

Lev Semenovich Vigotsky va néixer a Orsha, Bielorússia, el 1896, en una família benestant jueva. Els seus pares tenien una posició social acomodada i un nivell intel·lectual alt. Per aquest motiu, a casa seva hi havia la millor biblioteca de la ciutat, que no tenien inconvenient a compartir amb els nens de famílies de situació més desafavorida.

En aquest entorn cultural i estimulator, Vigotsky aviat va començar a interessar-se pels coneixements. De ben petit, se'l descriu com un nen intel·lectualment inquiet. Es va formar a casa, amb els millors tutors, i va destacar en els seus estudis primaris i secundaris, igual com ho faria posteriorment a la universitat.

Va començar Medicina a la Universitat Imperial de Moscou, però aviat va canviar a Dret. Semblava que les seves preferències ja l'orientaven cap al món de les Humanitats.

Paral·lelament als estudis de Dret, i per qüestions polítiques, Vigotsky estudiava a les tardes en una altra Universitat. Així va ser com, el 1917, es va llicenciar alhora en Dret, Història, Filosofia i Psicologia. Quin caparró!

Vigotsky destacava per la seva memòria, pel domini de moltes llengües i per la capacitat de llegir a una velocitat molt superior a la dels

seus companys, que aconseguia seguint un mètode que ell mateix havia desenvolupat.

Des de les seves primeres conferències, Vigotsky exposava la importància de **la interacció com a motor dels aprenentatges**. No discutia el fet que puguem aprendre per associació (un nadó es posarà content en veure que els seus pares preparen el cotxet per anar a passejar), però amb aquest model no n'hi havia prou. Així només aprenem el més bàsic.

Per als aprenentatges més complicats (el llençatge oral, l'escriptura, les matemàtiques...) necessitem que hi hagi un model i poder interaccionar. Vigotsky pensava que aquesta formació no era possible si no era a partir dels **mecanismes cognoscitius que s'activen amb les relacions socials i culturals**.

Aquestes relacions determinen la manera com desenvolupem el nostre pensament. **Un nen descobreix les coses gràcies als altres i aprèn dels models que veu**. No tindrà el mateix procés d'aprenentatge un nen que ha nascut a la Xina que un altre que ho hagi fet a l'Uruguai.

Al llarg de la seva curta vida, Vigotsky va escriure alguns assaigs que recullen les seves teories. Vull destacar *Psicologia de l'art* (1925), que va marcar la seva orientació cap al món de la psicologia, i *Pensament i Llenguatge* (1934), que recull l'essència del seu coneixement.

Així, quan se'ns recomana que apliquem teories constructivistes, el que es pretén és que guiem l'alumne pel camí dels aprenentatges però deixant-li l'espai per captar els estímuls del seu entorn, perquè els imiti, els pugui experimentar i, així, els interioritzi.

Aquest guiatge és determinant per a la formació intel·lectual del nen. És el que Vigotsky va anomenar **la zona de desenvolupament proper**. L'ajut de l'adult o d'altres companys és el que marcarà la diferència entre el que l'alumne pot fer tot sol i el que és capaç de fer amb ajut i, així, aprendre-ho.

Vigotsky va morir molt jove, als 38 anys, malalt de tuberculosi, però ja veieu que les seves idees són encara ben vigents i continuen generant molts debats i discussions. Tants anys i encara de moda? Potser tenia raó!

“Un nen descobreix les coses gràcies als altres i aprèn dels models que veu”

Anna Mata
Logopeda
Tutora del curs Bases Logopèdiques de Prisma
logo@prisma.cat